

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul "Mihai Eminescu" din Soroca

"Aprobat"

Directorul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca

 Tatiana Vișniovaia

18 februarie 2019

Curriculum la disciplina
F.02.O.015 Psihologia generală II

Specialitatea:
11310 Învățământ primar

Calificarea:
Învățător

Aprobat:

la sedința Consiliului Profesor al Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca, din 18 februarie 2019

Director

Tatiana Vișniovaia

Autor:

Vișniovaia Ludmila, grad didactic doi, Colegiul ”Mihai Eminescu” din Soroca.

Recenzent:

Arbuz Irina, grad didactic doi, Colegiul ”Mihai Eminescu” din Soroca.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei	4
IV. Administrarea disciplinei	5
V. Unitățile de învățare	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor	8
VIII. Lucrările de laborator recomandate	9
IX. Sugestii metodologice	9
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	12
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	12

I. Preliminarii

Psihologia exercită o anumită fascinație și generează o puternică motivație a cunoașterii dimensiunilor personalității umane, dar accesul la conținutul acestui domeniu este limitat, întrucât informația psihologică rămâne, în cea mai mare parte, la un nivel de realizare de strictă specialitate.

Disciplina *Psihologie generală II* își propune să continue cunoașterea fenomenelor psihice și impactul acestora asupra activității umane, de asemenea să ofere o imagine generală asupra comportamentului uman și o stimulare a interesului pentru domeniul psihologiei. Cursul se adresează studenților specialității *Învățământ primar*, dorind să-i familiarizeze cu principalele concepții și teorii ale psihologiei generale. Cunoștințele ce țin de domeniul psihologiei oferă o paletă largă de informații referitor la procesele cognitive reglatorii, activitatea umană și comportamentul uman.

Activitatea instructiv-educativă nu poate fi concepută fără a avea în vedere ansamblul relațiilor umane ce o susțin. A înțelege procesele psihice înseamnă, concomitent, înțelegerea psihologiei omului, a capacităților sale de alegere strategică și care poate acționa diferit în fața aceleiași situații.

Reieșind din cele relatate, disciplina respectivă este benefică și binevenită studenților interesați de domeniul școlar, care își vor pune aceste probleme simple, ce țin de modalitatea de acțiune a psihologiei în mediul educațional.

II. Motivația și utilitatea disciplinei pentru pregătirea profesională

Unitatea de curs *Psihologia generală II* are drept scop formarea abilităților de utilizare a strategiilor de învățare care să permită, elevilor specialității *Învățământ primar*, dezvoltarea motivației pentru studiu, rezolvarea problemelor în activitatea educațională, operând cu elemente ale cunoașterii și imaginii de sine, autocunoaștere și intercunoaștere.

Conținuturile incluse în curriculum au drept scop familiarizarea elevilor cu procesele, stările și însușirile psihice și legăturile de funcționare a acestora și de a-i face să conștientizeze valoarea acestora în formarea personalității.

Cunoștințele, care se cuprind în cadrul unității de curs *Psihologia generală II*, vor ajuta viitorilor specialiști în identificarea particularităților psihice individuale, în caracterizarea psihologică a copiilor, definirea problemelor de natură psihologică și elaborarea soluțiilor în situații concrete.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

CS1. Cunoașterea și operarea cu aparatul epistemologic al disciplinei;

CS2. Orientarea pregătirii pe dimensiunea socio-educatională și managerială;

CS3. Propunerea abordărilor personale a unor fenomene/procese ce pot fi explicate prin intermediul teoriilor studiate în cadrul cursului.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
II	60	15	15	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Procesele reglatorii	
UC1. Definirea conceptului de atenție UC2. Explicarea factorilor ce influențează atenția. UC3. Distingerea formelor atenției. UC4. Aplicarea tehnicilor de autoevaluare a atenției. UC5. Exersarea dezvoltării atenției proprii, aplicând procedee simple.	1.1. Atenția 1.1.1. Conceptul de atenție. 1.1.2. Formele atenției și interacțiunea lor. 1.1.3. Funcțiile și însușirile atenției.
UC6. Definirea proceselor afective. UC7. Estimarea valorii proceselor afective. UC8. Caracterizarea formelor proceselor afective. UC9. Utilizarea testelor de autocunoaștere a emotivității. UC10. Exersarea în autoreglarea emoțională.	1.2. Afectivitatea 1.2.1. Caracterizarea proceselor afective. 1.2.2. Formele proceselor afective. 1.2.3. Autoreglarea emoțională.
UC11. Definirea conceptului de voință și utilizarea corectă. UC12. Caracterizarea calităților voinței. UC13. Conștientizarea importanței autoreglării volitive. UC14. Elaborarea unui plan privind autoreglarea volitivă. UC15. Aplicarea probelor de autocunoaștere a voinței.	1.3. Voința 1.3.1. Conceptul de voință. 1.3.2. Caracteristicile actului volitiv. 1.3.3. Calitățile voinței. 1.3.4. Autoreglajul voluntar și dezvoltarea voinței.

2. Personalitatea și activitatea.	
UC16. Definirea esenței psihologice a conceptului de activitate. UC17. Cunoașterea elementelor componente ale activității. UC18. Valorificarea tipurilor de activitate. UC19. Explicarea interacțiunii dintre activitate și dezvoltarea intelectuală. UC20. Aplicarea cunoștințelor căpătate la analiza activității de învățare.	2.1. Activitatea umană 2.1.1. Definirea activității umane și structura psihologică a ei. 2.1.2. Tipurile activității umane. 2.1.3. Rolul activității în dezvoltarea intelectuală.
UC21. Definirea conceptului de prsonalitate. UC22. Distingerea noțiunilor: om, individ, individualitate, personalitate. UC23. Descrierea caracteristicilor distinctive ale personalității. UC24. Cunoașterea stadiilor de dezvoltare a personalității. UC25. Explicarea esenței dezvoltării și formării personalității.	2.2. Personalitatea 2.2.1. Noțiunile de om, individ, individualitate, personalitate. 2.2.2. Calitățile personalității contemporane. 2.2.3. Formarea și dezvoltarea personalității. Stadiile dezvoltării personalității (dezvoltarea normală și dezvoltarea anormală).
3. Însușirile personalității.	
UC26. Definirea conceptului de temperament. UC27. Enunțarea însușirii fundamentale ale sistemului nervos central. UC28. Caracterizarea tipurilor de temperament. UC29. Aplicarea probelor de autocunoaștere a temperamentului.	3.1. Temperamentul 3.1.1. Temperamentul – latura dinamico-energetică a personalității. 3.1.2. Însușirile fundamentale ale sistemului nervos central. 3.1.2. Portrete temperamentale.
UC30. Definirea conceptului de caracter. UC31. Explicarea esenței mecanismului psihofiziologic de formare a personalității. UC32. Descrierea structurii caracterului. UC33. Aplicarea metodelor și tehnicilor de cunoaștere a caracterului. UC34. Utilizarea procedeelor de autoeducare a trăsăturilor de caracter.	3.2. Caracterul 3.2.1. Caracterul – latura relațional-valorică a personalității. 3.2.2. Structura caracterului. 3.2.4. Formarea caracterului.
UC35. Definirea conceptului de aptitudine. UC36. Cunoașterea felurilor de aptitudi. UC37. Estimarea rolului altor însușiri de personalitate în formarea aptitudinilor. UC38. Descrierea esenței inteligenței în desăvârșirea aptitudinilor. UC39. Conștientizarea necesității exersării sistematice a aptitudinilor.	3.2. Aptitudinile 3.3.1. Aptidiniile – latura instrumental-operațională a personalității. 3.3.2. Felurile aptitudinilor. 3.3.3. Inteligența ca aptitudine generală.
UC40. Definirea conceptelor de motiv și motivație. UC41. Estimarea rolului trebuințelor în realizarea activității. UC42. Aplicarea probelor pentru evidențiere a	3.4. Motivația 3.4.1. Motivul și motiația.

motivelor învățării. UC43. Înțelegerea influenței motivelor în formarea însușirilor de personalitate.	3.4.2. Felurile de motive. 3.4.3. Motivația și personalitatea.
UC44. Definirea procesului de creativitate. UC45. Caracterizarea nivelurilor creativității. UC46. Descrierea rolului creativității și factorii ce o declanșează.	3.5. Creativitatea 3.5.1. Creativitatea – noțiuni generale. 3.5.2. Nivelurile creativității. 3.5.3. Dezvoltarea creativității.
4. Psihologia relațiilor umane.	
UC47. Definirea noțiunii de grup. UC48. Explicarea felurilor de relații umane.	4.1. Relațiile umane 4.1.1. Noțiuni de grup și caracterizarea lui. 4.1.2. Relațiile umane în grup.
UC49. Aprecierea felului conflictului și etapele de evoluare a lui. UC50. Asimilarea relațiilor de cooperare și colaborare în grup.	4.2. Conflictele și aplanarea lor 4.2.1. Conflictele și aplanarea lor. 4.2.2. Crearea climatului favorabil în grup.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Procese reglatorii	16	5	3	8
	Atenția	4	1	1	2
	Procese afective	7	2	1	4
	Voința	5	2	1	2
2.	Structura și dezvoltarea personalității	28	6	8	14
	Personalitatea	9	3	2	4
	Temperamentul	7	1	2	4
	Caracterul	5	1	2	2
	Aptitudini	7	1	2	4
3.	Activitatea umană	8	2	2	4
	Activitatea umană	4	1	1	2
	Creativitatea	4	1	1	2

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
4.	Relațiile umane	8	2	2	4
	Relațiile umane în grup	4	1	1	2
	Conflictele și aplanarea lor	4	1	1	2
	Total	60	15	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Procesele reglatorii.			
Exerciții eficiente de control și reducerea stresului. Stresul. Evitarea stresului. Recunoașterea diferitor stări afective.	Proiect individual	Susținerea proiectului	Săptămâna 1
Program de dezvoltare a propriei voințe. Educarea și autoeducarea voinței.	Prezentare grafică	Prezentare orală	Săptămâna 2
Aplicarea tehnicilor de autoevaluare a atenției.	Ghid practic	Argumentarea și prezentarea ideilor	Săptămâna 3 Săptămâna 4
2. Structura și dezvoltarea personalității.			
Elaborarea portretului unei personalități remarcabile din țară. Calitățile unei personalități contemporane după A.Maslow.	Lucrare individuală	Prezentare scrisă	Săptămâna 5 Săptămâna 6
Locul temperamentului în sistemul de personalitate. Portrete temperamentale.	Test de evaluare	Evaluarea scrisă	Săptămâna 7 Săptămâna 8
Formarea caracterului	Tabel de sinteză	Prezentarea tabelului	Săptămâna 9
Inteligența ca aptitudine generală. Teorii ale inteligenței.	Referat	Susținerea referatului	Săptămâna 10 Săptămâna 11
3. Activitatea umană.			
Rolul activității în dezvoltarea intelectuală	Referat	Susținerea referatului	Săptămâna 12
Dezvoltarea creativității și imaginației. Metode de dezvoltarea creativității.	Eseu	Comunicare	Săptămâna 13

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
4. Relațiile umane			
Relațiile umane în grup. Clasificarea grupurilor umane.	Schemă	Prezentare scrisă	Săptămâna 14
Elaborarea unui plan de ameliorare a climatului psihologic în grupul din care fac parte.	Proiect de grup	Susținerea proiectului oral	Săptămâna 15

VIII. Lucrările de laborator recomandate

1. Temperamentul – calea spre autocunoaștere. Lecție cu psihologul școlar. Aplicarea testelor psihologice.

IX. Sugestii metodologice

În scopul însușirii cunoștințelor de către elevi și a formării priceperilor și deprinderilor de muncă cu copiii, la unitatea de curs Psihologia generală I vor fi aplicate așa metode de predare-învățare-formare ca:

Teorie: expunerea, demonstrația, predarea complementară, aplicația Power-Point, exemple din practică, sinteza cunoștințelor, descoperirea dirijată, clusterind, brainstorming, etc.

Lecții practice / Seminarii: expunerea, sinteza cunoștințelor, activități de grup, descoperirea dirijată, conversația constructivă, dezbateră, analiza căilor mai eficiente de rezolvare a unei probleme, situații de problemă, studiu de caz, brainstorming, etc.

Sugestii pentru activitatea individuală: lucrul cu manualul sau cu alte materiale didactice intuitive; analiză detaliată a unui fenomen psihologic, planificarea corectă a timpului de analiză și de învățare eficientă a informației, procedeul cercetării, eseu sau alte scrieri libere, schițarea și generalizarea materialelor prin brainschetching (brainstorming-ul în schițe), elaborarea graficului conceptual sau altor metode de acest tip, analiza trăsăturilor semantice, adnotarea și conspectarea logică a surselor bibliografice, ș.a

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Pentru organizarea eficientă a evaluării se vor lua în considerație următoarele:

- Modul de instruire – implicarea elevilor în diverse activități, relația elev-profesor, profesor-elev și elev-elev.
- Comportamentul elevilor în timpul lecției (interesul, participarea activă, dorința de a răspunde, calitatea răspunsurilor).
- Stimularea participării elevilor la realizarea sarcinilor didactice.

Formele de evaluare determinate de perioada de studiu:

- Evaluare (ascultare) orală: evaluarea curentă care se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală a studenților în cadrul prelegerilor și seminariilor, pregătirea pentru seminare, evaluarea lucrului cu literatura recomandată.
- Evaluare scrisă – elaborare de informații suplimentare în cadrul fiecărei teme (referate, eseuri, scheme, tabele, materiale ilustrative) probe de control, alte lucrări scrise;

Forma finală de evaluare este examenul oral, care va consta dintr-un set de bilete ce vor reflecta conținutul tematic al cursului. Evaluarea orală va presupune a răspunde la itemi din trei domenii cognitive: cunoaștere și înțelegere, aplicare, integrare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Eseu structurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verifi cabile, fără formulări ambigue). Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să fi nalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu. • Interacțiunea cu materialul bibliografic (sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susținute prin prezentarea diferitelor cercetări. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină). • Centrarea bibliografiei eseului pe, nu mai puțin de 3-4, titluri reprezentative din literatura de specialitate.
2.	Referat	• Corespunderea conținutului referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral	- Expune tematica lucrării în cauză. - Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. - Expunerea orală este concisă și structurată logic. - Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. - Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
4.	Investigația	- Definirea și înțelegerea problemei investigate. - Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. - Colectarea și organizarea datelor obținute. - Formularea și verifi carea ipotezei cu privire la problema luată în studiu. - Alegerea și descrierea metodelor folosite pentru investigație. - Prezentarea metodelor de cercetare/laborator în ordinea în care au fost utilizate. - Comentariul comparativ al surselor de documentare. Descrierea observațiilor. - Interpretarea personală a rezultatelor cercetării; - Realizarea de desene, grafice, diagrame, tabele. - Selectarea și oportunitatea surselor bibliografice. - Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată succint și raportată la ipoteza inițială. - Modul de prezentare.
5.	Schemă calculator	- Redarea esenței subiectului în cauză. - Relevanța elementelor grafi ce utilizate. - Modul de amplasare a elementelor grafi ce. - Creativitatea și originalitatea. - Corectitudinea reprezentării legăturilor (relațiilor) dintre elemente. - Corectitudinea redării caracteristicilor relevante ale elementelor grafice ale schemei. - Corectitudinea redării caracteristicilor relevante ale relațiilor între elementele grafice ale schemei.
6.	Demonstrația	- Corectitudinea ipotezei. - Corectitudinea concluziei. - Corectitudinea metodei de demonstrație. - Originalitatea metodei de demonstrație.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		- Corectitudinea raționamentelor. - Calitatea prezentării textuale și grafice.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sală de clasă. Proiector. Suport de curs. Caiete. Tablă
Pentru orele practice	Materiale didactice. Conexiune Internet.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	CURRICULUM NAȚIONAL –Învățământ primar, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018)	Biblioteca Colegiului
2.	Jelescu P., „ <i>Psihologie generală</i> ”, Chișinău, Univers Pedagogic, 2007.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca
3.	Lucia Savca, „ <i>Psihologie</i> ”, Editura Lumina, 2005.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca
4.	Buzdugan T., „ <i>Psihologia pe înțelesul tuturor</i> ”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.	Catedra Psihopedagogie și Asistență socială
5.	Bratu V., „ <i>Psihologie</i> ”, Manual pentru clasa a X-a, Corvin, 2005.	Catedra Psihopedagogie și Asistență socială
6.	http://library.usmf.md/old/ebooks.php?key=b05	Internet

